

[C. O. Pedersen.]

for 30 Aar siden begyndte paa denne Lovgivning, var Tanken oprindeligt den at skaffe Jord til danske Landarbejdere; det var en ren og skær social Lov. Jeg vil ikke kaste Vrag paa denne Lov, den svarede til de Tanker, man den Gang havde, og den gjorde Gavn saa langt, den naaede, men nu har vi jo forandret Maalet for vor Politik, fra at føre en social Politik er vi gaaet over til at ville en Landboreform. Det, vi nu stiler efter, er at skabe Hjem ude paa Landet store nok til, at en Familie kan have sit Erhverv paa en saadan Ejendom, saa at de ikke samtidig skal være Arbejdere paa de Gaarde, der ligger i Nærheden. Denne Forandring af Maalet giver jeg min fulde Tilslutning, men naar dette er vort Maal, naar vi derved vil bevare den danske Ungdom hjemme paa Danmarks Jord, saa har vi ogsaa en endnu større Opgave at løse, det er at præsentere den danske Ungdom Jorden og Ejendommene i det hele taget paa de Vilkaar, som den danske Ungdom selv ønsker at overtage disse Ejendomme paa. Den danske Rigsdag kan ikke, hvis man vil dette Maal, at bevare den danske Ungdom hjemme, stille sig op som den højtærede Minister og sige: I skal alle være Fæstehusmænd her i Landet. Man kan heller ikke sige, hvis man har den modsatte Opfattelse: I skal under alle Omstændigheder være Selvejere. Jeg ved ikke, om nogen vil sige det, jeg tror, begge Systemer har deres Tilhængere, og jeg tror, der er nogle, der helst vil have dem begge sammen. Man kan, som sagt, ikke sige: I skal alle under alle Omstændigheder være Selvejere. Det er heller ikke nogen rigtig Politik. Den danske Rigsdag skal ikke sige til de unge: I skal enten være det ene eller det andet. Den danske Rigsdag skal overlade Ungdommen selv at vrage og vælge. Den er klogere paa sine egne Anliggender end det politiske Livs Udøvere. I det lange Løb er Livet klogere end Politikken, og derfor ønsker jeg, at den Del af vor Udstykningspolitik, som Staten skal lede, fremtidig maa have som sit Maal at stille den danske Ungdom frit overfor ligestillede Systemer. De skal have Lov til selv at vælge, om de vil være Selvejere eller Fæstere. Naar den danske Rigsdag stiller Ungdommen det frie Valg overfor disse Systemer, naar vi snarere det Maal, som vi stiler efter, end hvis vi søger at paatvinge den den ene eller den anden Brugsform.

Men jeg vil gerne føje endnu en Ting til. Nu har vi drevet Udstykningspolitik i 30 Aar, og vi har, saa vidt jeg ved, paa det

nærmeste oprettet 14 000—15 000 Brug ved Statsforanstaltninger, det er vist saadant noget lignende, maaske noget mere eller noget mindre, jeg husker ikke Tallet nøjagtigt, men det nævnte Tal er ikke helt galt. Jeg kaster ikke Vrag paa dette. Jeg indrømmer, der her er øvet et godt Arbejde. Men i Forhold til Størrelsen af den Opgave, der foreligger med Hensyn til Fordelingen af Danmarks Jord og Anbringelsen af Danmarks Ungdom, er det, mine Herrer, et kummerligt Resultat, der er naaet. Det kan enhver se af Udvandringstallene. Prøv en Gang at se paa Udvandringstallene i disse 30 Aar. Tallet paa den danske Landbo-ungdom, der i disse Aar rejste bort til oversøiske Lande, overstiger mange Gange Antallet af de Brug, der er blevet oprettet i disse 30 Aar. Havde vi haft en mere forudseende Politik — jeg skal ikke bebrejde nogen noget, vi havde jo ikke Erfaring —, vilde vi have beholdt en hel Del af den danske Ungdom herhjemme, som vi nu har maattet se rejse bort.

Men det er for mig et Bevis for, at Staten som saadan ikke magter denne Opgave, den kan mildne paa Forholdene, men magte Opgaven kan Staten ikke. Hvis vi skal have Fart i det, hvis vi skal have en bedre Jordfordeling, maa private Kræfter drages ind i denne Udstykningspolitik. Det er meget, meget vigtigere end at betro hele denne Sag til Staten. Jeg kender adskillige Gaardmænd, der gerne vilde udstykke deres Ejendom til deres Børn, blot de fik en lille Haandsrækning dertil. Men dem har vi ikke noget at gøre med i Lovgivningen, vi holder os til at oprette de smaa Brug, til den Form, hvor Staten staar som Leder. Den private Virksomhed i Udstykningen har vi hidtil ikke ofret nogen Tanke. Den har arbejdet paa egen Haand, uden mindste Spor af Statsstøtte. Medens vi til Eksempel overfor alle, der ved Statsforanstaltning opretter Brug, giver Stempelfrihed, Laan og Hjælp paa alle mulige Maader, maa den Gaardmand, der vil dele sin Ejendom til sine Børn, selv udrede til sidste Hvid, hvad han skal bruge til denne Foranstaltning. Jeg tror, at den danske Rigsdag gjorde vel i, hvis vi skal naa Maalet, den bedre Jordfordeling, og hvis den højtærede Minister ikke har politiske Kartofler, der skal hyppes, da at tage Sigte paa denne Del af Opgaven med Hensyn til Udstykningen. Det er betydeligt mere virksomhedsfuldt, end hvis man stadig stiler efter at lægge dette Arbejde i Statens Haand.

Jeg har intet at bebrejde de Faktorer, der fra Statens Side har haft med denne